

*Jelena Curko, master's student,
Baltic International Academy,
Senior lawyer in respect of crediting and financial services of AS "NORVIK BANKA", Riga,
Latvia*

The Order of Providing Non-disclosable Information About Clients and their Transactions in Possession of a Credit Institution

Abstract. The purpose of the article is to examine in which cases Latvian Republic credit institutions can provide information about its clients and its transactions without client's separate consent and also without separate notification about such actions, in which events it is a duty of credit institution. The author reviewed the regulation of Latvian Republic in respect of providing non-disclosable information being in a possession of credit institution about its clients and clients' transactions. The article gives an explanation of definition "bank secrecy" by analysing Latvian Republic legislation and internationally accepted definitions, and reviews the types of non-disclosable information and its content. In the conclusion the author makes certain proposals in respect of supplement of Credit Institutions Law norms with more detailed procedure of informing credit institution's clients about possibilities of disclosure non-disclosable information about them and in such manner summarizing all possible cases of information disclosure in one normative documents. The author did not review cases of information disclosure for statistical purposes.

Keywords. Banking secrecy, credit institution, non-disclosable information, information, clients' transactions, identification.

*Jelena Čurko, maģistrante
Baltijas Starptautiska akadēmija,
Vecākā juriste kredītēšanas un finanšu pakalpojumu jautājumos AS "NORVIK BANKA", Latvija*

Kredītiestādes rīcībā esošo neizpaužamo ziņu par tās klientiem un to darījumiem sniegšanas kārtība

Anotācija. Raksta mērķis ir aplūkot kādos gadījumos Latvijas Republikas kredītiestādes var sniegt citām personām ziņas par tās klientiem un to darījumiem bez šo klientu piekrišanas un bez paziņošanas klientam par šādu rīcību, kādos gadījumos tas ir kredītiestāžu pienākums. Rakstā tiek apskatīts Latvijas Republikas kredītiestādes rīcībā esošo neizpaužamo ziņu par tās klientiem un to darījumiem sniegšanas kārtības regulējums, kas iekļauts Latvijas Republikas normatīvajos aktos. Rakstā tiek sniegts vispārējais skaidrojums jēdzienam „bankas noslēpums”, analizējot gan Latvijas Republikas normatīvos tiesību aktus, gan starptautiski pieņemtās definīcijas, kā arī ir aprakstīti neizpaužamās informācijas veidi un saturs. Nobeigumā autors izvirza priekšlikumus Kredītiestāžu likuma normu papildināšanai ar detalizētāku kredītiestāžu klientu informēšanas kārtību par informācijas par viņiem izpaušanas iespējām, tādējādi apkopojot visus iespējamās informācijas izpaušanas gadījumus vienā normatīvajā dokumentā. Rakstā netiek apskatīti gadījumi, kad informācijas sniegšana notiek statistikas nolūkos.

Atslēgvārdi. Bankas noslēpums, kredītiestāde, neizpaužamās ziņas, informācija, klientu darījumi, identifikācija.

*Елена Чурко, магистрант,
Балтийская Международная Академия,
Старший юрист по вопросам кредитования и финансовых услуг AS "NORVIK BANKA"
Латвия*

Порядок предоставления не подлежащих разглашению данных о клиентах и их сделках, имеющихся в распоряжении кредитного учреждения

Аннотация. Цель статьи - рассмотреть, в каких случаях кредитные учреждения Латвийской Республики могут предоставлять данные о своих клиентах и их сделках без согласия этих клиентов и не уведомляя клиентов о таких действиях, в каких случаях предоставление данных является обязанностью кредитного учреждения. В статье рассмотрен порядок регулирования нормативными актами Латвийской Республики предоставления не подлежащих разглашению данных о клиентах и их сделках, имеющийся в распоряжении кредитных учреждений. Исходя из анализа нормативных актов Латвийской Республики, а также общепринятых международных понятий, в статье даётся общее определение понятия «банковская тайна», а также описаны виды и содержание не подлежащих разглашению данных. В заключение автор выдвигает предложения по дополнению норм Закона о кредитных учреждениях более детальным информированием клиентов о возможности предоставления информации о них, таким образом обобщая все возможные варианты предоставления информации в одном нормативном документе. В статье не рассматриваются случаи предоставления информации в статистических целях.

Ключевые слова. Банковская тайна, кредитное учреждение, не подлежащие разглашению данные, информация, сделки клиентов, идентификация.

Sabiedrībā pastāv ieskaits, ka eksistē tā saucamais “bankas noslēpums” un visa klienta kredītiestādei sniegtā informācija vai kredītiestādes rīcībā esošā informācija par klientu un tā darījumiem ir pilnīgā drošībā un bez klienta informēšanas un piekrišanas nenonāks jebkādas personas rīcībā.

Tomēr šāda pārliecība ir kļūdaina. Latvijas Republikas Kredītiestāžu likums un ar to saistītie normatīvie akti uzliek kredītiestādēm noteiktos pienākumus to rīcībā esošās informācijas sniegšanai.

Raksta mērķis ir aplūkot kārtību, kādā Latvijas Republikas kredītiestādes sniedz to rīcībā esošās neizpaužamas ziņas par tās klientiem un to darījumiem pašiem klientiem un citām personām, tostarp apskatīt, kā jēdziens “bankas noslēpums” ir definēts gan nacionālajā likumdošanā, gan starptautiskajā līmenī; kāda informācija tiek uzskatīta par neizpaužamām ziņām par klientu; apskatīt spēkā esošo Latvijas Republikas likumdošanu, kas regulē kredītiestādes rīcībā esošo neizpaužamo ziņu par tās klientiem un to darījumiem sniegšanas kārtību, tostarp sadalot šādas informācijas saņemšanas subjektus noteiktās grupās; apskatīt un

izanalizēt kredītiestādes pienākumus un atbildību saistībā ar neizpaužamo ziņu par klientiem sniegšanu. Norādītā joma nav pētīta kompleksā un plašā apjomā, un tāpēc raksta autors var atzīmēt tikai A.Bereizina rakstu par kredītiestādes rīcībā esošo neizpaužamo ziņu sniegšanas kārtību [1] kā vienīgo samērā detalizēto pētījumu.

Rakstā tika izmantotas tādas pētniecības metodes kā analītiskā metode, lai pētītu jēdzienus, indukcijas un dedukcijas metodes, lai izteiktu slēdzienus par tiesiskā regulējuma atsevišķiem aspektiem, kā arī tika izmantotas tādas tiesību normu interpretācijas metodes kā gramatiskā metode atsevišķu tiesību normu jēdzienu izzināšanai un sistēmiskā metode, lai noskaidrotu dažādu normu kopsakarības.

Pastāv viedoklis, ka “bankas noslēpuma” rašanās valsts ir Šveice kur šāds jēdziens un izpratne pastāvēja jau no senajiem laikiem [2, 5.lpp.]. Tomēr tas tā nav. Līdz 1935.gadam Šveicē nebija oficiālās banku likumdošanas un tādejādi oficiāli nepastāvēja bankas noslēpuma – tikai uzticības attiecības starp banku un tās klientiem [2, 5.lpp.]. Analizējot jēdzienu “bankas noslēpums” no gramatiskās iztulkošanas metodes puses, var izsecināt, ka tas sastāv no

divām sastāvdaļām – “bankas” (šādu kredīties-tādes apzīmējumu lieto plašā sabiedrībā un tas bija arī izmantojams Latvijas Replikas likumdošanā līdz Kredītiestāžu likuma grozījumiem, kas stājās spēkā 30.04.2011. ar kuru noteica likuma tekstā aizvietot vārdu „banka” uz „kredītiestāde”) un “noslēpums” (t.i., kādas ziņas, kuras nav pieejamas trešajām personām - tiem, kuri nav darījuma vai procesa puse, lietas vai informācijas īpašnieks (subjekts), attiecībā uz šo darījumu, procesu, lietu vai informāciju) un attiecīgi jau norāda un atklāj jēdziena būtību – ziņas un informācija, kuras ir kredītiestādes rīcībā, bet nav paredzēta trešajām personām. Tomēr šeit ir būtiski norādīt, ka šī informācija nav informācija par pašu kredītiestādi, bet tā ir informācija, kuru tai sniedza vai paziņoja persona, kura plāno izmantot vai izmanto kredītiestādes pakalpojumus – t.i., klients [3, 1.pants pirmā daļa 9.punkts]. Augstāk norādīto secinājumu apstiprina arī Latvijas Republikas Kredītiestāžu likumā ietvertā norma, kas nosaka, ka ziņas par klientu un viņa darījumiem, kuras kredītiestāde iegūst, sniedzot finanšu pakalpojumus saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem, ir neizpaužamas ziņas, kas nesatur valsts noslēpumu [3, 62.pants piektā daļa].

Tomēr ne tikai finansiālā informācija, bet arī jebkura informācija par personu, kura ir kredītiestādes rīcībā (un kura nav pieejama publiski) ir pakļauta bankas noslēpumam un aizsardzībai no nelikumīgas nonāksanas neautorizēto (t.i., personas kuriem nav likumīgo vai līgumisko tiesību šādas informācijas saņemšanai) personu rīcībā.

Bankas noslēpuma subjekti ir gan fiziskās, gan juridiskās personas, kuras saņem vai pie-teicās attiecīgās kredītiestādes pakalpojumiem, kredītiestādes, kurām personas sniedz noteiktu informāciju par sevi (t.sk. šo kredītiestāžu darbinieki, kuriem ir pieejama šāda informācija), un personas (iestādes) kuras saņem no kredītiestādes noteikto viņu rīcībā esošo informāciju. Savukārt objekts – ir visa tā informācija, dati, ziņas (neatkarībā no to nodošanas formas – pa-pīra formā, elektroniski, mutiski), ko persona paziņoja kredītiestādei. Tātad, jēdziens „bankas noslēpums” ir nesaraucjami saistīts ar:

- fizisko personu datu aizsardzību - ikvie-nam ir tiesības uz privātās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību un šīs

tiesības var ierobežot tikai likumā paredzē-tajos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sa-biedrības drošību, labklājību un tikumību [4, 96.pants un 116.pants] (līdzīgs formu-lējums iekļauts arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā, kura Latvijā ir spēkā kopš 1997. gada 27. jūnija). Tas nozīmē, ka persona pati izvēlās kam un kādā apjomā sniegt informāciju par sevi (pri-vātā informācija) un būt pārliecinātai, ka šī informācija netiktu izpausta trešajām perso-nām;

- juridisko personu grāmatvedības datu no-slēpumu – informācijas un datiem, kuri nav iekļaujami uzņēmuma pārskatos [5, 4.pants] un dokumentiem, kas pat satur šīs personas komercnoslēpumu (piemēram, ja tiek kreditēta noteiktā projekta īstenošana – šāda projekta dokumentācija, t.sk. tehnis-kā, ražošanās tehnoloģijas un t.t.).

Latvijas Republikā primārais speciālais li-kums, kurš uzliek kredītiestādēm par pienāku-mu garantēt klientu personas, kontu, noguldī-jumu un darījumu noslēpumu, ir Kredītiestāžu likums, bet tas noteic arī gadījumus, kad kre-dītiestādei ir tiesības un pat pienākums sniegt augstāk norādīto informāciju citām personām. Papildu Kredītiestāžu likumā ietvertajām nor-mām, informācijas par klientu sniegšanas kār-tību un obligātumu nosaka arī Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likums [6], Kredītu reģistra likums, likums Par iedzīvotāju ienākuma nodokli un ar to saistītie Ministru kabineta noteikumi, Finan-šu instrumentu tirgus likums. Jāatzīmē, ka visi minētie normatīvie akti kopumā satur līdzīgas prasības un noteikumus neizpaužamo ziņu sniegšanai, un satur arī atsauces viens uz otru. Tomēr visplašāk šāds regulējums iekļauts tieši Kredītiestāžu likumā.

Tā, atbilstoši Kredītiestāžu likuma normām [3, 62.panta pirmā daļa], ziņas par fizisko personu kontiem un veiktajiem darījumiem sniedzamas pašām fiziskajām personām un to likumīgajiem pārstāvjiem - tas ir, personām, kas rīkojas citas personas interesēs, paust pārstāvamā juridiski nozīmīgu gribu, rīkojo-ties viņa vārdā, uz likuma (vecāki, aizbildņi, aizgādņi) vai pilnvarojuma pamata [7, 25.lpp]. Tātad, ja informāciju no kredītiestādes piepra-

sa pati fiziskā persona, tad kredītiestādei tikai jāidentificē to atbilstoši Personu apliecinošo dokumentu likumā ietvertajiem nosacījumiem par dokumentiem, kuri identificē personu [8], citiem vārdiem, jāpalūdz uzrādīt pasi vai personas apliecību, lai sniegtu pieprasīto informāciju. Savukārt, ja šīs personas vārdā rīkojas tā likumīgais pārstāvis, kredītiestādei, lai ievērotu likuma normas, ne tikai jāidentificē šī persona, bet arī jāpārlicinās, ka tai piešķirto tiesību apjoms un pamatojums ir pietiekošs, lai saņemtu pieprasāmo informāciju. Šīm nolūkam kredītiestāde lūdz uzrādīt dokumentus (oriģinālus ar leģitīmo spēku Latvijas Republikā vai notariāli apliecinātās kopijas un, protams, kredītiestādei saprotamā valodā), kas apliecina personas statusu kā „likumīgu pārstāvi”. Šādi dokumenti var būt tiesas lēmumi, pilnvaras un tamlīdzīgi dokumenti. Neskatoties uz to, ka kredītiestāde savu iespēju robežās veic saprātīgus pasākumus, lai pārbaudītu tai iesniegtos dokumentus (piemēram, Latvijas Republikā notariālā kārtā izdotās pilnvaras tiek pārbaudītas pēc Atsaukto pilnvaru reģistra, personas identifikācijas dokumenti – Nederīgo dokumentu reģistrā), tomēr kredītiestādei nav uzlikts pienākums veikt šādas pārbaudes kādā noteiktā apmērā, turklāt kredītiestādei, kura nav un nepilda izmeklēšanas iestādes funkcijas, ir tiesības paļauties arī uz personas godprātīgumu.

Attiecībā uz ziņām par juridisko personu kontiem un veiktajiem darījumiem, tad tās atbilstoši Kredītiestāžu likuma normām sniedzamas šo juridisko personu pilnvarotajiem pārstāvjiem un to augstākajām institūcijām pēc šo institūciju vadītāju pieprasījuma [3, 62.panta otrā daļa]. Par juridiskas personas likumīgiem pārstāvjiem ir atzītas tās institūcijas, kas pēc likuma ir tiesīgas juridiskās personas vārdā taisīt darījumus, parakstīt dokumentus, piedalīties tiesas procesos, pie tam, ja likumiskajam pārstāvim ir tiesības taisīt darījumus vispār, tad ar to ir aptvertas tiesības arī izdot pilnvaras [7, 26.lpp]. Šādos gadījumos, kredītiestāde papildu jau norādītājām darbībām pie fiziskās personas un to pārstāvja identifikācijas un pilnvaru pārbaudes (t.sk. pārbaudot informāciju par šo juridisko personu un to pārstāvjiem publiskajās datu bāzēs, piemēram, Lursoft datu bāzē vai Krievijas Federācijas nodokļu

dienesta datu bāzē), veic saprātīgas darbības, lai pārbaudītu šādas juridiskās personas pastāvēšanu un statusu (ja dati par juridisko personu nav pieejami publiskajās datu bāzēs, pārsvarā tas attiecas uz zemo nodokļu vai beznodokļu zonās reģistrētajiem uzņēmumiem, no tiem tiek pieprasīti sertifikāti no to reģistriem par pastāvēšanu, ievērojot, ka šādiem sertifikātiem jābūt legalizētiem izmantošanai Latvijas Republikā atbilstoši Dokumentu legalizācijas likuma normām).

Gadījumā, ja klienta pieprasījums informācijas sniegšanai pašam klientam vai klienta norādījums sniegt informāciju trešai personai (piemēram, klienta auditoriem) tiek saņemts kredītiestādē ne klientam vai tā pārstāvim personīgi ierodoties (pie tam kredītiestādei būtu iespēja veikt augstāk aprakstītās identifikācijas darbības), bet neklātienē (piemēram, pa pastu), tad noteikti nepietiks likuma normas prasību izpildei, ja personas, kura parakstīja šādu pieprasījumu, paraksts un pilnvaru apjoms nebūs notariāli apstiprināts (ārvalstīs izdotam dokumentam jābūt arī attiecīgi legalizētam izmantošanai Latvijas Republikā atbilstoši Latvijas Republikas Dokumentu legalizācijas likuma normām; savukārt, ja notārs neapstiprināja personas tiesības rīkoties klienta vārdā, tad klāt šādam pieprasījumam jābūt pieliktiem arī dokumentiem (oriģināli vai notariāli apliecinātās kopijas), kas apliecina personas tiesības rīkoties klienta vārdā, ievērojot jau minētas legalizācijas prasības).

Kredītiestāžu likums un ar to saistītie likumi nosaka arī to personu (ne klientu) klāstu, kuriem tiek sniegta kredītiestādes rīcībā esošā informācija par klientiem. Tā, atbilstoši Kredītiestāžu likuma 62. panta normām un Finanšu instrumentu tirgus likuma 131.panta normām šādu personu un iestāžu klāsts, kuriem var tikt sniegta informācija par klientu un darījumiem viņa kontos, un par veiktajiem darījumiem informējot vai neinformējot par to klientu, un, saņemot vai nesaņemot klienta piekrišanu, ir diezgan plašs, tāpēc to var sadalīt divās grupās, vadoties pēc pašas būtiskas pazīmes – vai klients bija speciāli un atsevišķi informēts/tika prasīta viņa atsevišķa atļauja (kura ir pieļaujama arī apstiprinājuma veidā standartlīgumā) informācijas nodošanai – pirmā grupa, vai nē – otrā grupa.

Tātad, pie pirmās grupas var attiecināt ziņu un informācijas sniegšanu:

- jebkādai trešajai personai, ja šādu ziņu sniegšanai trešajai personai klients nepārprotami piekritis ar kredītiestādi noslēgtajā līgumā (piemēram, ziņu sniegšana starptautiskajām karšu organizācijām un šāda atruna ir iekļauta karšu līgumā ar klientu);
- klienta kredīta galvniekam (šeit jāatzīmē, ka tam var tikt sniegtas tikai ziņas par klienta kredīta maksājumu grafiku, kredīta saistību izpildi, tajā skaitā veiktajiem maksājumiem un atlikušo parādsaistību apjomu);
- klienta maksātnespējas procesa administratoram tā pienākumu izpildei, pamatojoties uz pieprasījumu, kuram pievienots tiesas lēmuma noraksts par maksātnespējas procesa administratora iecelšanu attiecīgās fiziskās vai juridiskās personas maksātnespējas procesā.

Sniedzot informāciju šīs grupas personām, kredītiestāde veic jau minētos identifikācijas pasākumus, noskaidrojot gan šo personu identitāti, gan statusu attiecībā pret klientu.

Savukārt pie otrās grupas var attiecināt ziņu un informācijas sniegšanu:

- regulētā tirgus organizētājam pēc tā pieprasījuma (tiek sniegtas ziņas par klientu, viņa finanšu instrumentu kontiem un naudas kontiem, kas saistīti ar finanšu instrumentu norēķiniem, kā arī par veiktajiem darījumiem ar regulētajā tirgū iekļautajiem finanšu instrumentiem), ja šīs ziņas ir nepieciešamas tirgus organizētājam, lai nodrošinātu iekšējās informācijas izmantošanas un tirgus manipulāciju novēršanai piešķirto uzraudzības funkciju veikšanu [10, 131.pants];
- dalībvalstī (t.i. Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī) reģistrētai kredītiestādei, finanšu iestādei, finanšu pārvaldītājsabiedrībai un jauktai finanšu pārvaldītājsabiedrībai, kas ar ziņas sniedzējo kredītiestādi ietilpst vienā konsolidācijas grupā, kuras konsolidēto uzraudzību veic dalībvalsts konsolidētās uzraudzības institūcija un pirms ziņu sniegšanas pārliecinoties par to aizsardzību pret izpausšanu [3, 63.pants; 10, 131.pants] (praksē, noslēdzot attiecīgās konfidencialitātes vienošanos), ja ziņas nepieciešamas: 1) attiecīgajā konsolidācijas grupā ietilpstošo komercsabiedrību

darbībai piemītošo un varbūtējo risku identificēšanai, novērtēšanai, pārvaldīšanai un uzraudzībai; 2) darbību regulējošo prasību aprēķināšanai un ievērošanai;

- kredītiestādes ārpakalpojumu sniedzējam, ja šīs ziņas ir nepieciešamas ārpakalpojuma saņemšanai [3, 63.pants];
- personai, kura kredītiestādei sniedz pakalpojumu, kas saistīts ar kredītiestādes darbībai piemītošo un varbūtējo risku identificēšanu, novērtēšanu, pārvaldīšanu un uzraudzību, vai kredītiestādes darbību regulējošo prasību aprēķināšanu un ievērošanu [3, 63.pants].

Informācijas sniegšana šo grupu personām nenotiek uz kāda viņu atsevišķa pieprasījuma attiecībā uz kādu atsevišķu klientu, bet gan tiek sniegta attiecīgā līguma vai sadarbības ietvaros un par kādu noteiktu klientu grupu ar kopīgajām pazīmēm (piemēram, klientiem, kuri veic noteikta veida darījumus ar finanšu instrumentiem).

Pavisam atsevišķa grupa, kuras locekļiem tiek sniegta informācija un ziņas par klientiem un to darījumiem, ir valsts institūcijas, valsts amatpersonas vai citas iestādes un amatpersonas. Tomēr to arī var iedalīt divās apakšgrupās. Pirmajai apakšgrupai kredītiestāde sniedz informāciju pēc pieprasījuma, otrai – tas ir kredītiestādes pienākums sniegt informāciju patstāvīgi, pamatojoties uz likumu normu prasībām. Pie šādas pirmās apakšgrupas var attiecināt informācijas sniegšanu [3, 63.pants; 10, 131.pants]:

- Finanšu un kapitāla tirgus komisijai – Kredītiestāžu likumā noteikto kredītiestāžu uzraudzības funkciju īstenošanai;
- tiesām – to lietvedībā esošo lietu ietvaros uz tiesas (tiesneša) lēmuma pamata;
- izmeklēšanas iestādēm un prokuratūrai – pirmstiesas kriminālprocesā uz izmeklēšanas tiesneša lēmuma pamata;
- operatīvās darbības subjektiem – operatīvās uzskaites lietās, pamatojoties uz operatīvās darbības subjekta pieprasījumu, ko akceptējis Augstākās tiesas priekšsēdētājs vai viņa īpaši pilnvarots Augstākās tiesas tiesnesis;
- Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam pēc tam, kad saņemts dienesta rakstveida pieprasījums;

- Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam — pamatojoties uz priekšnieka vai viņa pilnvarotas personas pieprasījumu, ko akceptējis Augstākās tiesas priekšsēdētājs vai viņa īpaši pilnvarots Augstākās tiesas tiesnesis;
 - tiesu izpildītājiem — pamatojoties uz pieprasījumu, kam pievienota tā tiesas vai citas institūcijas, vai amatpersonas nolēmuma kopija, kura izpildei tiek veiktas amata darbības, vai pamatojoties tikai uz pieprasījumu — gadījumos, kad ziņas nepieciešamas inventāra saraksta sastādīšanai, kā arī mantas aprakstes veikšanai kopīgas mantas dalīšanas nolūkā vai mantojuma lietā;
 - Valsts kasei — pamatojoties uz vadītāja vai viņa pilnvarota darbinieka pieprasījumu par budžeta finansēto institūciju kontiem un darījumiem;
 - Valsts kontrolei — pamatojoties uz pieprasījumu, ko akceptējis valsts kontrolieris, par juridiskajām personām, kuru rīcībā ir valsts vai pašvaldības manta vai kuras tiek finansētas no valsts vai pašvaldības līdzekļiem, vai kuras izpilda valsts vai pašvaldības pasūtījumus un piegādes;
 - Valsts ieņēmumu dienestam — pamatojoties uz pieprasījumu, ko akceptējis Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors, viņa vietnieks vai nodokļu administrēšanas struktūrvienības vadītājs vai viņa vietnieks,
 - notāram, kas ved mantojuma lietu, ziņas, kas nepieciešamas fiziskās personas — mantojuma atstājēja mantojuma masas apzināšanai;
 - bāriņtiesai, pamatojoties uz bāriņtiesas priekšsēdētāja pieprasījumu;
 - Latvijas Bankai — Kredītiestāžu likumā noteikto uzdevumu īstenošanai;
 - parlamentārās izmeklēšanas komisijai (Saeimas izveidotā komisija, kuras locekļi ir Saeimas deputāti) — tās uzdevumu veikšanai nepieciešamo informāciju.
- Pie otrās apakšgrupas var attiecināt informācijas/ziņu sniegšanu šādām iestādēm, kurām kredītiestādei ir pienākums sniegt informāciju patstāvīgi un regulāri un bez jebkādiem pieprasījumiem, vienīgi pamatojoties uz likumu normu prasībām [3, 63.pants; 10, 131.pants]:
- 1) Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam - nekavējoties par katru neparastu vai aizdomīgu darījumu (Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma izpratnē);
 - 2) Latvijas Bankas uzturētājām Kredītu reģistram; tiek sniegtas ziņas par klientu, klienta saistībām un klienta saistību pārkāpumiem, kā arī ziņas par klienta galvnieku, klienta galvnieka saistībām un klienta galvnieka saistību pārkāpumiem, iepriekš par to informējot attiecīgo klientu vai klienta galvnieku;
 - 3) Valsts ieņēmumu dienestam — 1) atverot un slēdzot juridisko personu — Latvijas Republikas rezidentu, kā arī nerezidentu pastāvīgo pārstāvniecību Latvijā pieprasījuma noguldījumu kontus (t.i. norēķinu kontus), Valsts ieņēmumu dienestam tiek sniegta šāda informācija: klienta nosaukums (firma), vienotais reģistrācijas kods, pieprasījuma noguldījuma konta numurs, valūta; informācija tiek sniegta par iepriekšējā nedēļā atvērtajiem un (vai) slēgtajiem juridisko personu kontiem katras kalendāra nedēļas otrajā darb dienā [9, 6.punkts]; 2) ja kredītiestāde ir uzkrājumu ienākumu izmaksātājs saskaņā ar likuma Par nodokļiem un nodevām 45. panta pirmo daļu vai tā izmaksā vai nodrošina uzkrājumu ienākuma izmaksu saskaņā ar minētā likuma 45.panta trešo daļu, tā triju mēnešu laikā pēc taksācijas perioda beigām, kurā veikta uzkrājumu ienākuma izmaksa vai izmaksas nodrošināšana, informē par izmaksas vienības nosaukumu, adresi un kopējo izmaksāto vai nodrošināto uzkrājumu ienākuma summu; 3) ziņas par personas ienākumu no noguldījumiem un dividendēm ne vēlāk kā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam;
 - 4) Finanšu un kapitāla tirgus komisijai - ne vēlāk kā piecu dienu laikā pēc klienta iesnieguma saņemšanas par kredītiestādes un tās klienta strīdu par bezskaidras naudas līdzekļu pārvedumu, kas pārsniedz 285 000 euro;
 - 5) Valsts ieņēmumu dienestam — informācijas sniegšanai Amerikas Savienotajām Valstīm, pamatojoties uz Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības līgumu par starptautisko nodokļu pienākumu izpildes uzlabošanu un likuma par ārvalstu kontu nodokļu pienākumu izpildi (FATCA)

ieviešanu. Šo informāciju jāsniedz par visiem kontiem kredītiestādē, kuru turētājs ir:

- ASV persona (fiziska vai juridiskā persona);
- uzņēmums, kas nav ASV persona, bet kuras kontrolējošās personas (patiesie labuma guvēji t.i., personas kuriem tieši vai netieši pieder 10% no ārvalsts sabiedrības) ir ASV personas;

Informācijas sniegšana FATCA ietvaros notiek 1 reizi gadā, līdz katra gada 30.jūlijam par iepriekšējo kalendāro gadu un satur šādas ziņas par kontu, kuru turētāju kredītiestāde klasificēja kā ASV personu vai personu, kura atbilst ASV personas pazīmēm: identificējošā informācija par konta turētāju, procentu kopējā bruto summa, dividenžu kopējā bruto summa, citu tādu ienākumu summa, kas radušies saistībā ar kontā turētiem aktīviem, kas iemaksātā kontā iepriekšējā un tekošajā gadā; kopējie bruto ieņēmumi, kas gūti, pārdodot vai atgūstot īpašumu, kas ir iemaksāti kontā iepriekšējā gadā.

Juridiska persona var tikt atzīta par ASV rezidentu gadījumos, ja, t.sk., tā ir līgumsabiedrība, uzņēmums, korporācija, kas reģistrēta ASV teritorijā vai jebkurā ASV štatā, vai Kolumbijas apgabālā, vai tā darbojas atbilstoši ASV, vai jebkura ASV štata, vai Kolumbijas apgabala tiesību aktiem. Fiziska persona var tikt atzīta par ASV rezidentu gadījumos, ja, t.sk.: fiziskā persona ir ASV pilsonis / pavalstnieks (pēc dzimšanas vietas vai naturalizācijas kārtībā, neatkarīgi no tā piederības citām valstīm); fiziskās personas viens vai abi vecāki ir ASV pilsoņi / pavalstnieki; fiziskās personas dzimšanas vieta ir Puertoriko, Guama, ASV Virdžīnu salas; fiziskajai personai ir atļauja pastāvīgi uzturēties ASV (ASV pastāvīgā iedzīvotāja karte (Green Card)); fiziskā persona uzturas ASV teritorijā ≥ 31 dienas esošajā kalendārajā gadā un ≥ 183 dienas 3 gadu laikā, kas ietver esošo gadu un 2 gadus tieši pirms esošā gada. Par ASV personām netieši var tikt uzskatīti arī klienti kuru pasta adrese vai pastāvīgās uzturēšanās adrese ir norādīta ASV; kuras par vienīgo kontaktāruni norādīts ASV telefona numurs; kuriem ir noformēts pieteikums par regulāro maksājumu uz ASV; kuru pilnvaroto pārstāvju adrese ir ASV; kuru starp saziņas telefona numuriem norādīts ASV telefona numurs. No šādiem klientiem ar netiešām ASV personas pazīmēm kredītiestāde pieprasa papildu do-

kumentus kuri apstiprinātu viņu statusu, bet ja šādi dokumenti netiek sniegti, kredītiestāde klasificē šādu klientu kā ASV personās pazīmēm atbilstošu personu un sniedz informāciju par viņu Valsts ieņēmumu dienestam augstāk norādītajā kartībā. Ja kredītiestāde neievēro iepriekšminētos pienākumus, izmaksām no ASV uz attiecīgo kredītiestādi piemēro 30% FATCA nodokli kā sodu par informācijas nesniegšanu. FATCA nodoklis tiek ieturēts no ieturama maksājuma, kura izcelsmes valsts ir ASV, t.i., procentiem, dividendēm, nomas maksas un cita veida kapitāla pieauguma vai peļņas maksājumiem, kurus aprēķina ik gadus vai periodiski, ja ASV ir šādu maksājumu izcelsmes valsts un šādi maksājumi nav saistīti ar tirdzniecību vai saimniecisko darbību ASV, kā arī bruto atlīdzības no tāda īpašuma atsavināšanas, kas var radīt procentu vai dividenžu ienākumu ASV [11].

6) Valsts ieņēmumu dienestam – par personu, kuru rezidences (reģistrācijas) valsts ir Latvijas Republika, aizdomīgiem darījumiem kuri likuma Par nodokļiem un nodevām 22.2 panta izpratnē ir: 1)privātpersona deklarē ienākumus, ieņēmumus, uzkrājumus, īpašumus vai to vērtības maiņas ar aizdomīgu izcelsmi; 2) šim klientam neraksturīgi liels darījuma apjoms; 3) ienākošie darījumi veido daudzas mazas summas, bet izejošie ir par lielām summām; 4) nekustamā īpašuma iegāde par acīmredzamu neatbilstošu cenu; 5) darījumam nav acīmredzama likumīga nolūka (vai saistības ar personisko vai biznesa darbību); 6) darījumā izmantots viltots dokuments; 7) aizdomīgs darījums ar elektronisko naudu; 8) nauda tiek debitēta no konta tūlīt pēc tā kreditēšanas; 9) privātpersona vienā vai vairākos darījumos skaidrā naudā iegulda komercsabiedrībā, izmaksā, aizdod vai aizņemas no citas privātpersonas 60 000 euro vai vairāk; 10) izvairīšanās no nodokļu nomaksas; 11) uzkrītošas izmaiņas konta bilancē (palielināta apgrozība u.c.); 12) klientam ir pārmērīgi liels kontu skaits; 13) konta apgrozījums pārsvarā sastāv no skaidras naudas operācijām; 14) konts ir tālu no klienta rezidences; 15) klients darbojas kā aizsegs citas personas darījumam; 16) darījums ir klientam netipisks; 17) klients veic sarežģītus vai neparastus

darījumus (kuriem pašiem vai atsevišķiem to noteikumiem nav skaidri saprotama ekonomiskā vai juridiskā mērķa); 18) neskaidra darījumā izmantoto līdzekļu izcelsme.

- 7) darījumu reģistriem (iestādēm (centrālās biržas, vai speciāli izveidotās atsevišķas iestādes); pildot 2012. gada 4. jūlijā pieņemto Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem, kā arī ar to saistītās regulas, tajā skaitā regulas, kas iepriekšminēto papildina un ievieš (EMIR [European Market Infrastructure Regulation]), kas apkopo informāciju par ārpusbiržas darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem - ziņot par darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem – t.i. sniegt informāciju par noslēgtajiem darījumiem (darījuma summa un valūta, termiņš, priekšmets un tā identifikators (ja ir), darījuma izpildes nosacījumi), izmaiņām darījumos vai darījuma izbeigšanu vienas darba dienas laikā, kas seko darījuma noslēgšanas vai darījuma grozīšanas dienai. Norādītais pienākums ir saistošs visām pusēm, kas iesaistītas darījumā. Tas ir būtiskais moments – ka uz klientu, ja tas ir Eiropas Savienības teritorijā reģistrēta juridiskā persona, faktiski arī ir uzlikti pienākumi paziņot par saviem darījumiem. Ziņošanas pienākuma korekta izpildei, t.i. lai nodrošinātu saskaņotību un lai sniegtu atbilstošu datu apkopošanas instrumentu, visi darījuma partneri pusēm ir nepieciešams saņemt LEI (Legal Entity Identifier)/pre LEI numurs (tomēr pašlaik Latvijas uzņēmumi var izmantot savu reģistrācijas numuru, jo LEI numura saņemšana un uzturēšana nav bezmaksas), kā arī jāzina darījuma unikālo identifikatoru (UTI), lai darījumi varētu būt korekti apkopoti reģistrā. UTI numuru ģenerē kredītiestāde un paziņo to klientiem nākošajā kredītiestādes darba dienā pēc darījuma noslēgšanas, norādot arī darījuma pamatparametrus. EMIR paredz arī, ka gadījumā, ja strīds attiecās uz darījumu, kura apmērs pārsniedz 15 miljonus eiro un šāds strīds nav atrisināts 15 darba dienu laikā, kredītiestāde par šādu strīdu paziņo Finanšu un kapitāla tirgus komisijai.

Par ziņu sniegšanu Valsts ieņēmumu dienestam, ja tika sniegtas par aizdomīgo darījumu, tiesai vai prokuratūra kredītiestādei nav tiesību atsevišķi informēt klientu vai trešo personu, savukārt ja likums vai starptautiskais līgums paredz aizliegumu informēt klientu un trešās personas pat par ziņu pieprasījuma saņemšanas faktu, tiesa, prokuratūra, izmeklēšanas iestāde vai operatīvās darbības subjekts, pieprasot ziņas, par šādu aizliegumu atsevišķi norada, tostarp norāda arī uz kāda likuma un starptautiskā līguma pamata šāds aizliegums noteikts [3, 63.1 pants]. Ir arī aizliegts informēt klientu par to, ka ziņas par viņu vai viņa darījumu (darījumiem) ir sniegtas Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam un var tikt vai tiek veikta šo ziņu analīze vai pirmstiesas kriminālprocess saistībā ar noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, tajā skaitā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma finansēšanu vai šādu darbību mēģinājumu [6, 38.pants].

Jāatzīmē, ka Kredītiestāžu likums neuzliek kredītiestādei par pienākumu pārbaudīt pieprasījumu, kas saņemti pirmās apakšgrupas ietvaros, pamatojumu un personas, kura parakstīja šādus pieprasījumus, pilnvaras (ievērojot, ka tās ir valsts varas vai regulatora amatpersonas), tomēr attiecībā uz Valsts ieņēmumu dienesta ziņu pieprasījumiem Kredītiestāžu likuma normas piešķir kredītiestādei tiesības pārsūdzēt šādus pieprasījumus Administratīvajā apgabaltiesā Administratīvā procesa likumā paredzētajā kārtībā, iesniedzot pieteikumu 10 dienu laikā pēc ziņu pieprasījuma saņemšanas, ja kredītiestāde uzskatīs, ka Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījums nav pamatots vai tiek pieprasīta informācija, kuru tas nevarēja pieprasīt. Šāds Administratīvās apgabaltiesas spriedums nav pārsūdzams. Šī norma ir īpaši svarīga, jo Kredītiestāžu likums paredz arī atbildību par ziņu par klientiem prettiesisko atklāšanu. Atbilstoši Kredītiestāžu likuma 64.pantam, katrs, kas tīši vai netīši darījis zināmas atklātībai vai izpaudis personām, kurām nav tiesību saņemt attiecīgo informāciju, ziņas par kredītiestādes klientu kontiem vai klientiem sniegtajiem finanšu pakalpojumiem, ja viņam šīs ziņas uzticētas vai kļuvušas zināmas kā kredītiestādes akciju vai daļu īpašniekam, padomes, valdes, iekšējā audita dienesta vadītājam vai loceklim, sa-

biedrības kontrolierim vai uzticības personai, kredītiestādes darbiniekam, ir saucams pie kriminālatbildības likumā noteiktajā kārtībā un sodāmas arī tad, ja tie izdarīti pēc tam, kad viņi pārtraukušas līgumattiecības vai pienākumu pildīšanu, vai darba attiecības kredītiestādē. Savukārt pašai kredītiestāde šādā gadījumā Finanšu un kapitāla tirgus komisija var piemērot šādas sankcijas:

- izteikt publisku paziņojumu, norādot par pārkāpumu atbildīgo personu un pārkāpuma būtību;
- izteikt brīdinājumu;
- pieprasīt, lai kredītiestāde vai par pārkāpumu atbildīgā persona nekavējoties izbeidz attiecīgo rīcību;
- noteikt pagaidu aizliegumu kredītiestādes valdes vai padomes loceklim vai citai fiziskajai personai, kura ir atbildīga par pārkāpumu, veikt tai noteiktos pienākumus kredītiestādē;
- uzlikt par pienākumu kredītiestādes akcionāru sapulcei, padomei vai valdei atsaukt no amata kredītiestādes valdes vai padomes locekli, iekšējā audita dienesta vadītāju, risku direktoru, par darbības atbilstības kontroli atbildīgo personu, sabiedrības kontrolieri, ārvalsts kredītiestādes filiāles vadītāju vai prokūristu;
- uzlikt šajā soda naudas;
- anulēt licenci [3, 196.pants].

Tomēr arī par nepamatotu atteikšanos no kredītiestādes puses sniegt pieprasīto informāciju, kredītiestādei var izteikt brīdinājumu, pieprasīt izbeigt attiecīgo rīcību vai uzlikt soda naudu līdz pat 142 300 euro [3, 199.pants; 10, 148.pants].

Rezumējot šajā rakstā norādīto var izdalīt sekojošus secinājumus un priekšlikumus:

- Personu un iestāžu klāsts (ne klientu) kuriem var tikt sniegtas kredītiestādes rīcībā

esošās neizpaužamās ziņas par klientu un to darījumiem ir diezgan plašs;

- „bankas noslēpums” ir plašā sabiedrībā lietojams termins kuram nav noteiktās definīcijas ne Latvijas Republikas normatīvajos aktos ne starptautiskajā līmenī;
- klientu pārlicība, ka informācija par viņiem bez viņu piekrišanas netiks izpausta citām personām faktiski ir aplama;
- normas par informācijas sniegšanu ir iekļautas vairākos normatīvos tiesību aktos, kaut gan loģiskāk būtu tās visas iekļaut Kredītiestāžu likumā, tādā veidā arī padarot tos skaidrākos klientiem;
- Valsts ieņēmumu dienestam (kas tomēr ir tikai nodokļu administrācija - iestāde, kas nodrošina nodokļu maksājumu un nodokļu maksātāju uzskaiti, valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas Republikas teritorijā, piešķirtas visplašākās tiesības informācijas saņemšanai, neskatoties uz to, ka tas nav ne izmeklēšanas, ne tiesībsargājošā institūcija;
- Jābūt precīzētam (izdotiem metodiskiem norādījumiem vai skaidrojumiem), kā kredītiestāde var identificēt (atbilstoši 2016.gada 01.aprīlī spēkā stājušajiem Kredītiestāžu likuma un likuma Par nodokļiem un nodevām grozījumiem par informācijas sniegšanu par aizdomīgajiem darījumiem): 1) ka darījumam nav acīmredzama likumīga nolūka, 2) klients veic darījumu ar mērķi izvairīties no nodokļu nomaksas, 3) kāds tieši kontu skaits un vai tiek skaitīti depozīta konti, karšu konti, finanšu instrumentu konti utt, tiek uzskatīts par pārmērīgi lielu kontu skaitu, 4) kā konts var būt tālu no klienta rezidences, ja gan kredītiestādes, gan klienta rezidences valsts ir Latvija, 5) ka klients darbojas kā aizsegs citas personas darījumam.

Izmantotās literatūras un avotu saraksts:

1. Berezins A. Kredītiestādes tiesības pārsūdzēt neizpauzamo ziņu pieprasījumu kriminālprocesā.// Žurnāls "Jurista vārds", 6.septembris 2011 /NR. 36 (683) (pieejams interneta vietnē: <http://www.juristavards.lv/doc.php?id=235288>)
2. Robert U. Vogler, Swiss Banking Secrecy: Origins, Significance, Myth. Association for Financial History (Switzerland and Principality of Liechtenstein), 2006, - 110 lpp.
3. Kredītiestāžu likums. Pieņemts: 05.10.1995., stājas spēkā: 24.10.1995., ar grozījumiem, kas stājās spēkā 04.08.2015.//Publicēts: «Latvijas Vēstnesis», 163 (446), 24.10.1995., «Ziņotājs», 23, 07.12.1995.
4. Latvijas Republikas Satversme. Pieņemts Latvijas Republikas Satversmes sapulcē 15.02.1922., stājas spēkā 07.11.1922., ar grozījumiem, kas stājās spēkā 22.07.2014.// Publicēts: «Latvijas Vēstnesis», 43, 01.07.1993., «Ziņotājs», 6, 31.03.1994.
5. Par grāmatvedību. Pieņemts: 14.10.1992., stājas spēkā: 01.01.1993., ar grozījumiem, kas stājās spēkā 01.01.2014. //Publicēts: «Ziņotājs», 44, 12.11.1992.
6. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likums. Pieņemts: 17.07.2008., stājas spēkā: 13.08.2008., ar grozījumiem, kas stājās spēkā 14.07.2015.//Publicēts: «Latvijas Vēstnesis», 116 (3900), 30.07.2008., «Ziņotājs», 16, 28.08.2008.
7. Grūtups A., Kalniņš E.Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums. Rīga: TNA, 2002.g. - 353 lpp.
8. Personu apliecināšanu dokumentu likums. Pieņemts: 12.01.2012., stājas spēkā: 15.02.2012., ar grozījumiem, kas stājās spēkā 19.07.2014.//Publicēts: «Latvijas Vēstnesis», 18 (4621), 01.02.2012.
9. Noteikumi Nr.421 Rīgā 2007.gada 26.jūnijā (prot. Nr.37 11.§). Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienestam sniedzama informācija par juridisko personu – Latvijas Republikas rezidentu un nerezidentu pastāvīgo pārstāvniecību Latvijā - pieprasījuma noguldījuma kontiem. Pieņemts: 26.06.2007., stājas spēkā: 01.07.2007.// Publicēts: «Latvijas Vēstnesis», 103 (3679), 28.06.2007.
10. Finanšu instrumentu tirgus likums. Pieņemts: 20.11.2003., stājas spēkā: 01.01.2004., ar grozījumiem, kas stājās spēkā 14.07.2015.//Publicēts: «Latvijas Vēstnesis», 175 (2940), 11.12.2003., «Ziņotājs», 2, 29.01.2004.
11. Par Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības līgumu par starptautisko nodokļu pienākumu izpildes uzlabošanu un likuma par ārvalstu kontu nodokļu pienākumu izpildi (FATCA) ieviešanu. Pieņemts: 04.12.2014., stājas spēkā: 12.12.2014.//Publicēts: «Latvijas Vēstnesis», 247 (5307), 11.12.2014.

References

1. Berezins A. Rights of a Credit Institution to Claim Request for Submission Non-disclosable Information in Criminal Process. // Journal "Jurista vards", 6th September 2011 /NR. 36 (683) (available here: <http://www.juristavards.lv/doc.php?id=235288>)
2. Robert U. Vogler, Swiss Banking Secrecy: Origins, Significance, Myth. Association for Financial History (Switzerland and Principality of Liechtenstein), 2006, - 110 pages.
3. Credit Institutions Law. Adopted: 05.10.1995, came in force: 24.10.1995., with amendments which came in force 04.08.2015. // Official gazette: «Latvijas Vestnesis», 163 (446), 24.10.1995., «Zinotajs», 23, 07.12.1995.
4. The Constitution of the Republic of Latvia. Adopted:15.02.1922, came in force: 07.11.1922., with amendments which came in force 22.07.2014. // Official gazette:«Latvijas Vestnesis», 43, 01.07.1993., «Zinotajs», 6, 31.03.1994.
5. Law on Accounting. Adopted:14.10.1992, came in force:01.01.1993, with amendments which came in force 01.01.2014. // Official gazette: «Zinotajs», 44, 12.11.1992.
6. Law on the Prevention of Money Laundering and Terrorism Financing. Adopted: 17.07.2008, came in force: 13.08.2008., with amendments which came in force 14.07.2015. // Official gazette: «Latvijas Vestnesis», 116 (3900), 30.07.2008., «Zinotajs», 16, 28.08.2008.
7. Grutups A., Kalnins E. Comments on Civil Law. Third Part. Rights in Rem. Property. Second amended edition. Riga: TNA, 2002.g. - 353 pages.
8. Personal Identification Documents Law. Adopted: 12.01.2012, came in force: 15.02.2012, with amendments which came in force 19.07.2014. // Official gazette: «Latvijas Vestnesis», 18 (4621), 01.02.2012.

9. Regulations Nr.421, Riga, 2007, 26th July (Prot. No.37, Par. 11). The Order in which information about accounts of legal entities – Latvian Republic residents and non-residents is submitted to the State Revenue Service. Adopted: 26.06.2007, came in force: 01.07.2007. // Official gazette: «Latvijas Vestnesis», 103 (3679), 28.06.2007.
10. Financial Instruments Market Law. Adopted: 20.11.2003, came in force: 01.01.2004., with amendments which came in force 14.07.2015. // Official gazette: «Latvijas Vestnesis», 175 (2940), 11.12.2003., «Zinotajs», 2, 29.01.2004.
11. On Agreement between the Government of the United States of America and the Government of the Republic of Latvia to Improve International Tax Compliance and to Implement FATCA. Adopted: 04.12.2014, came in force: 12.12.2014. // Official gazette: «Latvijas Vestnesis», 247 (5307), 11.12.2014.

Summary

The purpose of the publication is to examine in which cases Latvian Republic credit institutions can provide information about its clients and its transactions without client's separate consent and also without separate notification about such actions, in which events it is a duty of credit institution. There are reviewed regulations of Latvian Republic in respect of providing non-disclosable information in possession of a credit institution about its clients and clients' transactions. The author explains the definition "bank secrecy" by analysing Latvian Republic legislation and internationally accepted definitions, and reviews types of non-disclosable information and its content. There is an opinion in the society that there exists the so called "banking secrecy" and all information provided by the client to credit institution is completely safe and will not be disclosed to anyone without client's written consent. Such opinion is rather important since clients provide the credit institution with their personal data and with information containing commercial secrets. This opinion does not correspond to the reality. Latvian Republic Credit Institutions Law and related regulation provides comparatively wide exposure of persons and institutions to whom non-disclosable information about the client can be submitted. Information about the client could be provided on the request of such persons/institutions or on regular ground based on laws requirements. Receiving request from the person/institution, a credit institution performs certain actions to verify whether such person/institution has rights to receive requested information. Natural persons are requested to submit person identifying documents and documents confirming its authority. Legal entities (besides above mentioned documents) are asked to present documents confirming legal status of the legal entity. If information is requested by the court or the State Revenue Service, the credit institution also examines such request supporting documents and the scope of requested information. In many cases a credit institution is prohibited to inform the client that there was a request of information on him. Especially this relates to requests received in the framework of Law on the Prevention of Money Laundering and Terrorism Financing. In certain cases, it is the duty of a credit institution to regularly provide information about clients to certain institutions (for example to the State Revenue Service) without their separate request and without separately informing the client or obtaining his consent. A credit institution is liable for information about its client non-disclosure in an unappropriated way and also is liable for rejection to provide legally requested information. In the result of the conducted research, the author came to a conclusion that widest rights to receive information from the credit institution about its clients belong to the State Revenue Service. However also in respect of its request a credit institution also should perform certain actions to evaluate legal force of such requests. In the conclusion of the research the author makes certain proposals in respect of supplementing the Credit Institutions Law norms with more detailed procedure which will allow a credit institution to inform its clients about possibilities of disclosure non-disclosable information about them, and summarize all possible cases of information disclosure in one set of normative documents. The author of the article does not reviewed cases of information disclosure for statistical purposes.